

MESEDÉLUTÁN

Nagyjaink, halottaink emlékezete

KEDVES GYERMEKEK!

Ki tudja megmondani, milyen hónapban vagyunk? Mi jut eszetekbe novemberről? Mivel kezdődik ez a hónap? Miért megyünk ki e hónap első napján a temetőbe? Kikre emlékezünk ilyenkor? Mi juttatja eszünkbe az elmulást? Milyen a határ is? Ugy-e gyermekek, a november már az őszé, amely nagy könnyelműen mind elfecséreli azt a sok jót, amit a kikelet és a nyár gyűjtögetett. Legalább így mondja a költő. De kérdezzük meg azt is a költőtől, milyen az ősz? Erre is megfelel *Hermann Ottó* bácsi, csak hallgassátok.

Mosolyog a verőfényes, meleg őszi nap. Mintha csalni akarná az embert, mintha el akarná hitetni vele, hogy még messze távolban van az ablakrázogató, lombkergető, téli beköszöntő, mely csontig járja a testet, összehuzogatja a nyár melege által kitágított likacsokat s jobban bánt, mint Vizkereszt csikorgó hidege.

No, nem csalsz meg! az utolsó vagy!

Mosolyoghatsz nekem! Vénasszonyok nyara vagy s mosolyod is csak olyan vendégféle, melyre nagy könnyen bekövetkezik a zsémbelés. Igaz, hogy a pázsit zöldnek még zöld; de bizony erősen beletévedt már a sárgult fűszál. A lomb is még ott van az ágakon, de biz az is kopott, ragyás, mindenféle, éppen olyan, mint az öreg legény kedélye.

Gólyának, fecskének hire-hamva sincs már; az erdőkben semmi madárdal, csak csipogás, rikkantás, néha éppen csupa némaság.

A Boldogságos Szűz fátyolát régen szálakra fejtegette szét a kőkeny, meg a galagonya tövise, — mondja a nép szava; régen elrepült már az őszi fonal! A bogáncs, kivált a szamárlenyer, világgá eresztette repülő magvait, egyáltalán minden giz-gaz utra kelt; mert hát a növények között sok a vándorlegény, ki ott üti fel tavaszkor a fejét, ahol legalkalmasabb.

Egyszerre nagyot talál lehelni északnyugat, vagy éppen az észak maga. Milyen mozgás támad erre! Hull a levél, potyog a mag; mindegyük a maga módja szerint.

Nos, az a lehullott levélsokaság kergetőzni kezd. Majd úgy röpül a szelek szárnyain, mint a hitvány polyva: a legkönnyebbje messzire, majd ismét kavarog, amint a szél éppen akarja. Nem is susog többé, hanem zörög.

Ilyenkor az erdő vadja is otthon marad: többek között a róka koma, nem tenné ki a lábát földalatti palotájából, még a legkövérebb császármadárért sem; hiszen megvenné az ideges „rókafélsz“, mely még a saját lépésétől is megijed, akárcsak a gonoszban járó ember a magától.

Az őz is ott a fekvőhelyén, melyről a levelet gondosan eltakarította, csak félszemmel alszik, mert hát folytonosan zörög valami, örökösen neszelni kell, mintha tudná s tudja is, hogy a cserkésző vadász fölhasználja azt a zörgést s meglopja álmát.

A nyul meg nem mer bemenni; a szántásba veszi magát, le-guggol úgy, hogy még a sólyom szeme is összetéveszti a rögökkel.

A természet nyugalomra tér; megkezdí álmát, hogy tavasz-kor ujult erővel fölébredhessen.

A szemhatár széléről egyszerre csak fölszállnak a lassan kavar-gó, ólmos fellegek, kiküldik a hiradót: a süvöltő, hideg szelet. Elborítják a napot, terhessé teszik a levegőt.

A virgonc feketerigó egyszerre a bokrokba menekül, lekupo-rodik az ágra, bundájával befedi lábait; behuzza a nyakát; szeme szinte aggódo kifejezésű lesz.

Hajh! mert havat hoz a felhő; hozza az alvó természet ta-karóját s mihelyt a takarót leteríti, nagyon megkoplaltatja az erdő, mező szegény lakóit; azokat, akik nem térhetnek füvel, fá-val álmra, mint tér a pele, a borz, vagy a medve is, kik nem zsugorgatnak, mint a hőresög, hanem máról-holnapra tengetik éle-tüket.

Látjátok, gyermekek, ilyen az ősz. De azért nem vigasztalan, mint gondolnátok. Hallgassátok csak meg *Móra László* bácsi szép költeményét!

Novemberben

<i>A szép mosolygó fák helyett</i>	<i>S mig sirotoknál térdelünk,</i>
<i>Ruhátlan, árva ághegyek</i>	<i>Mig összefonjuk két kezünk,</i>
<i>Merednek Égnek</i>	<i>Az Égbe szálló gyertya fénye</i>
<i>S hogy összeérnek</i>	<i>S az űszirózsák szent fehérje</i>
<i>A szürke gallyak, vedlett ágak:</i>	<i>Békét küld szívünk mély sebére...</i>
<i>Szomorú gyászdal muzsikálnak...</i>	<i>Eláll a könnyünk, halkul ajkunk,</i>
	<i>Minden fájdalmat betakarunk.</i>

<i>A vidám nyári dal helyett</i>	<i>S hiába zug a novemberi szél.</i>
<i>A bánat dudol éneket.</i>	<i>Hiába integet megint a tél</i>
<i>Megállunk egy-egy röpke percre</i>	<i>— S a szél mögül a dermesztő</i>
<i>S egy hant előtt letérdelve</i>	<i>halál!</i>
<i>Imádkozunk és messze nézdelünk.</i>	<i>A szívünk mégis vigaszra talál,</i>
<i>Keressük őt, ki együtt élt velünk...</i>	<i>Mert egy az ajkunkon az ének:</i>
<i>Anyánk, testvérünk, jó barátunk:</i>	<i>Örök az Isten és a lélek!</i>
<i>Ilyenkor mindig újra látunk.</i>	

Most pedig hallgassátok meg *Büky Irén* néni szép elbeszélését.

Emlékezzünk a régiekről...

Egy kis határszéli falu huzódik a trianoni határ mellett. Ha-lottak napja lévén, nem mehettek ki a temetőbe halottjaikhoz, hogy megemlékezzenek azokról, akiket szerettek, s akik elmen-